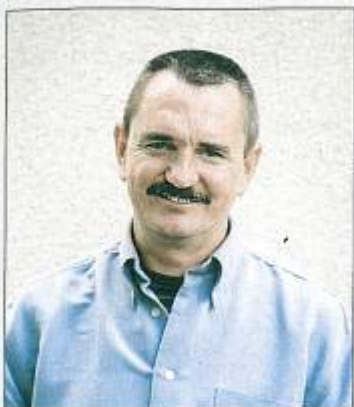

Projektanci ogrodów

Marian Gaś od 1989 r. prowadzi firmę „Gama-Ogrody”, zajmującą się projektowaniem, realizacją i pielęgnacją ogrodów i terenów zieleni oraz projektowaniem i wykonywaniem małej architektury ogrodowej, nawierzchni, zbiorników wodnych, a także budową systemów nawadniających.

W swoim dorobku ma m.in. niewielkie ogródki przydomowe, ogrody leśne oraz duże ogrody przy okazałych rezydencjach. Jego firma specjalizuje się w projektowaniu ogrodów wodnych, których ważnym elementem są wodospady.

Za swoje realizacje Marian Gaś otrzymał w 1998 r. i 1999 r. wyróżnienie, a w 2000 r. Złoty Medal na Międzynarodowych Targach Łódzkich „Interflower”.

Prezentowany w tym numerze ogród w okolicy Łodzi to jedna z pierwszych realizacji Mariana Gasia. Dziś architekt uważa go za swoją wizytówkę.

Ogród krajobrazowy

Pojęcie ogrodu krajobrazowego wywodzi się z okresu romantyzmu, kiedy to ogród stał się miejscem spacerów, w czasie których podziwiano widoki dające natchnienie malarstwu pejzażowemu. Najważniejszymi elementami takiego ogrodu były ruch, różnorodność, wciąż zmieniające się punkty widokowe, w których naturalne formy roślin komponowano tak, aby uzyskać efekty malarskie. Ogród można było odbierać dwojako: statycznie – podziwiając krajobrazy i malownicze kompozycje, oraz dynamicznie – obserwując zmiany wnoszone przez ruch osoby patrzącej i przez przeobrażanie się samej natury.

Niekwestionowanymi bohaterami ogrodów pejzażowych były dojrzałe

drzewa o formach bardziej wyrazistych niż u drzew młodych.

Taka koncepcja estetyczna wymagała dużej powierzchni. Ogrody współczesne zajmują na ogół niewielkie tereny, na których nie ma miejsca na tworzenie rozległych krajobrazów i bogactwa symbolicznej architektury ogrodowej. Dla tych szczęśliwców, którym przypadły w udziale większe połacie do zagospodarowania, może stanie się inspiracją prezentowany tu, blisko hektarowy ogród.

Jego granicę wyznacza luźny pas drzew i wysokich krzewów, rosnących w dużych odległościach od siebie. Przesłania on sąsiednie posesje, a mieszkańcom pozwala cieszyć się widokiem okolicznych pól. W ogrodzie tym można wyróżnić trzy główne części: pierwsza, wzdłuż drogi dojazdowej, obejmuje strefę roślinności na obrzeżach ogrodu i w otoczeniu domu (rysunek nr 1), druga – to teren za domem, sięgający tafli zbiornika wodnego i jego najbliższego otoczenia (rysunek nr 2); trzecia – dzika, ukryta jest za strefą zwartej roślinności, tworzącej tło dla stawu i kaskady.

W pierwszej, frontowej części ogrodu, krzewy i drzewa rosną nie tylko wzdłuż jego granic, ale występują z granicznego szeregu ku środkowi, zachęcając do wejścia w głąb. Rosnący na pierwszym planie wiąz Camperdowna oraz brzozy na wypukleniu rabaty wzmacniają wrażenie głębi, nasycając tę zamkniętą, urozmaico-

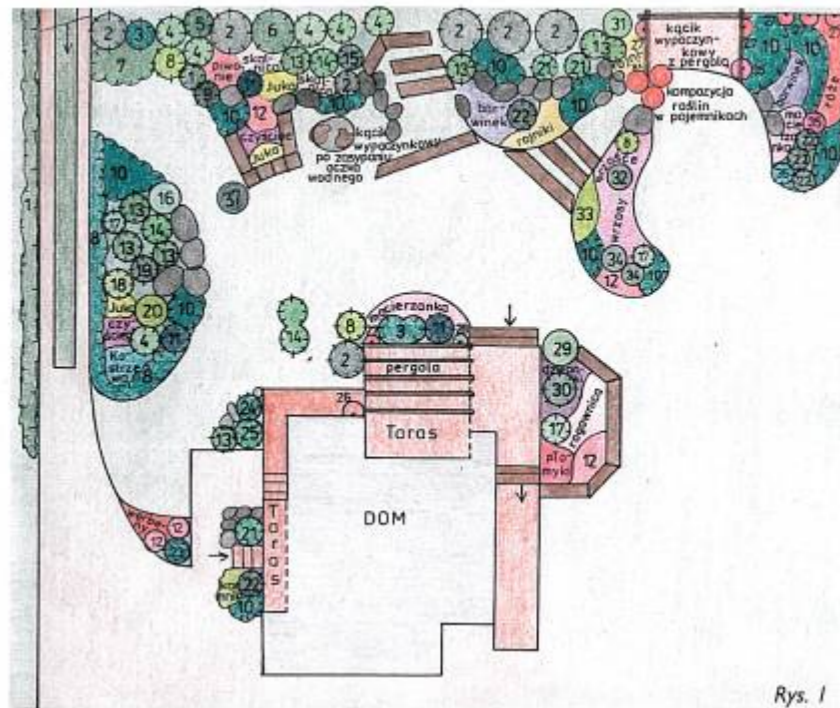

1. Staw gęsto porośnięty roślinnością i kwitnące w oddali drzewa kształtują obraz tego fragmentu ogrodu.
2. Rośliny sezonowe wzbogacają latem kolorystykę strefy wejściowej do domu.
3. Kompozycja jakby przeznaczona do namalowania – kwitnący rozchodnik, żółta trawa, kosaćce, liliowce pomiędzy karłowatymi formami iglaków.
4. Podkłady kolejowe, kamienie polne, łamane piaskowce, marmury kształtują poziomy i nawierzchnie tego ogrodu.
5. Jeden z wielu zacisznych zakątków.

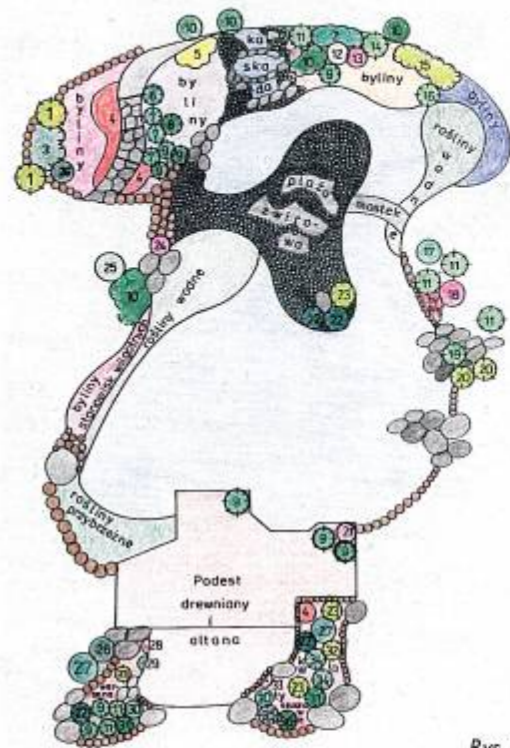

ną plastycznie przestrzeń. Z tą formułą kontrastuje otwartość trawnika otaczającego szczyt budynku. Wejście do domu znajduje się na przeciwnym szczycie, uatrakcyjniają: dojrzały jałowiec Meyera, świerk gniazdkowy, płozące jałowce i okrywowe byliny. W sezonie letnim kolorystykę tego miejsca dodatkowo wzbogacają pelargonie, uczypty, werbeny.

Z drugiej strony domu do wejścia w głąb ogrodu zachęca szeroka alejka rozpoczynająca się pergolą grabową i wijąca się opodal ścieżka między zwartymi, bogatymi kompozycjami drzew i krzewów. Zróżnicowane odcienie zieleni iglaków kontrastują z czerwienią,

Rys. 1

Rys. 2

brązem, złotem, purpurą pędów, liści i owoców krzewów liściastych. Nie można pominąć pionowych form świerka odwróconego, błękitnej czapy świerka 'Glauca Globosa', kolumn jałowców, stożka cyprysika i sosen o mniej lub bardziej zwartym pokroju. Przejścia te doprowadzają do dużego trawnika urozmaiconego pojedynczymi drzewami, głazami, klombami i kącikami wypoczynkowymi. Stąd rozciąga się rozległa perspektywa. W miarę zbliżania się do

Rys. 1. Plan fragmentu ogrodu części I. Wykaz roślin: 1 – żywotnik 'Zebrina', 2 – świerk kłujący, 3 – sosna kosodrzewina, 4 – żywotniki kolumnowe, 5 – jałowiec sabiński 'Cupressifolia', 6 – jodła kalifornijska, 7 – jałowiec 'Blue Carpet', 8 – cisy, 9 – Choina 'Yedeloh', 10 – jałowce płozące, 11 – żywotniki kuliste, 12 – irgi, 13 – cyprysiki, 14 – jałowce 'Pfitzeriana', 15 – jałowiec 'Skyrocket', 16 – wierzba szczepiona 'Iwa', 17 – jałowce kolumnowe, 18 – świerk serbski, 19 – świerk 'Conica', 20 – katalpa bignoniowa, 21 – jałowiec Meyera, 22 – świerk gniazdkowy, 23 – sosna oścista, 24 – jałowiec 'Blue Star', 25 – jodła koreańska, 26 – ognik szkarłatny, 27 – wiciokrzew, 28 – winobluszcz, 29 – brzoza szczepiona 'Youngli', 30 – sosna czarna, 31 – berberys Thunberga 'Atropurpurea', 32 – żarnowiec, 33 – trzmielina 'Emerald'n Gold', 34 – brzoza brodawkowata, 35 – różaneczniki, 36 – świerk 'Glauca Globosa', 37 – wiąz Camperdowna.

- podkłady kolejowe
- kamienie polne i glazy
- drzewa i krzewy liściaste
- drzewa i krzewy iglaste
- pręca lub krzewy opierające się o ścianę domu
- stopnie schodów z płaskowca
- kamienie polne i glazy
- palisada drewniana o różnej średnicy
- wydrążone pnie drzew
- drzewa i krzewy liściaste
- drzewa i krzewy iglaste
- pręca

Rys. 2. Plan fragmentu ogrodu części II. Wykaz roślin: 1 – jałowiec 'Old Gold', 2 – oczar, 3 – jałowiec tamaryszkowaty, 4 – irgi, 5 – pięciornik krzewiasty, 6 – jałowiec 'Arnold', 7 – żywotnik 'Danica', 8 – cyprysik tepoluskowy, 9 – sosna kosodrzewina, 12 – hortensja bukietowa, 13 – śliwa wiśniowa, 14 – jodła koreańska, 15 – jałowiec 'Pfitzeriana Aurea', 16 – jałowiec 'Gold Conne', 17 – klon jesionolistny, 18 – buk pospolity 'Purpurea', 19 – modrzew szczepiony, 20 – katalpa bignoniowa, 20 – cis 'Aurea', 21 – berberys, 22 – jałowce płozące, 23 – cyprysik groszkowy 'Aurea', 24 – klon palmowy, 25 – brzoza Jacquemonta, 26 – tawuły japońskie, 27 – lipa, 28 – winobluszcz, 29 – aktinidia, 30 – wiąz 'Jacqueline Hillier', 31 – jałowiec przybrzeżny, 32 – żywotnik 'Rheingold', 33 – wiciokrzew, 34 – świerk 'Baryi', 35 – jałowiec 'Horstman', 36 – jałowiec rozestany.

otoczonej roślinnością altany można zaobserwować coraz bardziej wystrzępiony obraz zrealizowanego z mistrzowskim wyczuciem kompleksu roślinno-wodnego.

Drewniana altana, usytuowana centralnie, jest głównym punktem widokowym ogrodu. Widać z niej zamysł projektanta – takiego połączenia ogrodowych bylin, ciekawych form drzew i krzewów, aby uzyskać złudzenie naturalistycznego ogrodu z dziką roślinnością.

Drewniany taras przy altanie łączy ją z dosyć dużym zbiornikiem wodnym o porośniętych bujną roślinnością brzegach. Konstrukcja ta pełni dwojaką funkcję: dla altany stanowi podest, a w połączeniu z wodą staje się pomostem. Urozmaicona linia brzegowa tego akwenu, kamienisty półwysp, drewniana kładka, spływający po kamieniach strumień, odbicia roślin w lustrze wody nawiązują do stylizacji ogrodów Dalekiego Wschodu, ale w odbiorze są całkowicie swojskie, a co

za tym idzie – naturalne. Kontemplacja tego wyidealizowanego pejzażu, wzbogaconego grą światła i cieni, jest przyjemnością zarówno dla miłośnika roślin, jak i sympatyka malarstwa krajobrazowego.

Obudowaną drewnem, lekko wznoszącą się ścieżką wśród kwitnących bylin i strzelistych pni brzoź, docieramy do trzeciej części, przypominającej skraj lasu. Są tu otoczone bukami, sosnami i modrzewiami polanki. Właściciele nie dopuszczają do zbytowego zagęszczenia ro-

6. Kilkadziesiątletnie świerki, żywotniki, cyprysiki, dojrzała brzoza stworzyły doskonałe tło dla rabaty z karłowatymi i wolno rosnącymi roślinami.
7. Pełnia lata nad stawem to czas kwitnienia bylin i traw. Z prawej – kwitnąca hortensja bukietowa.
8. W tym ogrodzie zgromadzono sporo interesujących form roślin. Są wśród nich: płaczący modrzew, zwisający buk, kuliste sosny i kolumnowe cisy.

9

9. Układ kompozycyjny ogrodu
wyzwała potrzebę spaceru,
aby co krok zachwycać się
coraz to nowymi widokami.

10

10. Altana jest miejscem odpoczynku
po spacerze i doskonałym punktem
widokowym.

11. Po miękkim trawniku
można wygodnie wędrować
do najdalszych zakątków ogrodu.

11

ślin, dzięki czemu ta część ogrodu-zagajnika otwiera się na pola, a między drzewami do jego wnętrza przenika światło i powietrze. Na jednej z polanek, na pniu połączonym z drewnianą, prymitywną ławą, umieszczono rzeźbę. Ten fragment ogrodu, częściowo ukryty za kaskadą i położony na peryferiach, nawiązuje do romantycznej Świątyni Dumania.

Kolorowe i żywe od wiosny do jesieni rośliny są ciekawe również zimą, dzięki swoim rozmiarom i wyjątkowym formom, niepowtarzalnym zestawieniom, suchym kwiatostanom, owocom i zmianom kolorystyki w zimowym świetle.

Tekst, zdjęcia i rysunki: JADWIGA LITKE